

TISKOVÁ ZPRÁVA

Mezinárodní den za vymýcení chudoby – 17. říjen téma „Rizika chudoby žen postižených domácím násilím a jejich dětí“

Týnská literární kavárna, Týnská 6, Praha 1 (15.října 2012)

Chudoba je velmi složitá problematika, která zahrnuje velké množství fenoménů, jako například neschopnost uspokojit základní potřeby, nedostatek vzdělání a dovedností, špatné zdraví, podvýživu, nedostatečnou kvalitu bydlení, nedostatečnou hygienu, náchylnost vůči náhlým změnám, násilí a kriminalitě, nedostatek politické svobody a možností se prosadit ve společnosti. Chudoba je často přirovnávána k bludnému kruhu – její důsledky se pro další generace stávají samotnými příčinami tohoto socio-ekonomického statutu.

Mezinárodní den za odstranění chudoby se připomíná od roku 1992. Valné shromáždění OSN jako datum zvolilo 17. říjen. V ten den se v roce 1987 konala na pařížském náměstí Trocadéro více než stotisícová demonstrace proti ponižující chudobě, násilí a hladu.

Tři roky před cílovým rokem 2015 můžeme tři z osmi Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs) považovat za splněné: cíl na celkové snížení chudoby, na zlepšení situace ve slumech a zlepšení dostupnosti pitné vody. Vyplývá to z letošní "Zprávy o Rozvojových cílech tisíciletí" (The Millennium Development Goals Report 2012), kterou každoročně vydává Organizace spojených národů.

Podle šéfa OSN Pan Ki-muna jsme svědky velkého zmírnění lidského utrpení a potvrzuje se správnost přístupu, kterým je strategie Rozvojových cílů tisíciletí. "Není ale důvod polevit v úsilí. Podle prognóz bude v roce 2015 na světě přes 600 milionů lidí bez přístupu k pitné vodě, téměř miliarda bude žít za méně než 1,25 dolaru na den, matky budou zbytečně umírat při porodu a děti na léčitelná onemocnění. Hlad je nadále celosvětovým problémem a zajištění toho, aby všechny děti mohly dokončit alespoň základní vzdělání, zůstává stěžejním a dosud nesplněným úkolem, který ovlivňuje všechny ostatní cíle. Nedostupnost kanalizace a základních hygienických zařízení je překážkou rozvoje v oblasti zdraví a skleníkové plyny nadále představují největší hrozbu pro lidstvo i ekosystémy," říká šéf OSN.

V České republice se k měření chudoby primárně využívá hranice chudoby, stanovená Evropskou unií takže míra ohrožení chudobou se počítá jako podíl osob žijících v domácnostech s příjmem nižším než 60 % průměrného příjmu domácností v ČR. Výše příjmu není ale jediným určujícím momentem chudoby. Přestože se zdá, že si Česká republika v kontextu světové chudoby vede velmi dobře, jsou zde osoby, které jsou vystaveny riziku chudoby a tím i sociálnímu vyloučení mnohem více.

Od dubna 2012 proFem o.p.s. realizuje projekt, který zviditelňuje a pojmenovává situaci skupiny lidí, která je v souvislosti s chudobou nahlížena jen okrajově, ve skutečnosti je ale vystavena obzvláště velkému riziku chudoby: **ženy postižené domácím násilím a jejich děti**. Ve spolupráci s organizacemi sítě Koordona (ACROUS, Občanská poradna Nymburk, Prodialog, Most k životu, Persefona, ROSA) jsou zpracovávána data po vzoru rakouské studie¹. Identifikace problémů se zaměřila na oblasti: zdraví, vzdělání, bydlení, rozvod a

¹ ARMUTSRISIKEN VON GEWALTBETROFFENEN FRAUEN UND IHREN KINDERN. Bericht über die Situation in Österreich. Vyd. WAVE Vídeň, 2009

rozchod, psychosociální podpora a poradenství a právní pomoc. Konečné kvalitativní výsledky budou zveřejněny na www.profem.cz od 15.12.2012.

Ženy postižené domácím násilím mohou – především po odchodu od násilného partnera – zchudnout z vícera důvodů. Většinou se ocitají bez finančních prostředků a bez bydlení, přístup na trh práce je pro ně z mnoha důvodů pak velmi obtížný. Pro ženy - migrantky je situace téměř neřešitelná. Jejich existence a povolení k pobytu většinou závisí zcela na násilném partnerovi, proto u něj často zůstávají nebo se k němu musí vrátit, nechtějí-li být odsunuty. Chybějící krizová lužka a vhodné azylové ubytování situaci vyhorcují. Žena po odchodu rovněž v mnohých případech nešťastně vypadává ze systému sociálních dávek.

Postižené ženy a jejich děti jsou díky negativním dopadům domácího násilí vystaveny vysokému zdravotnímu riziku. Vícenásobné zatížení způsobené negativními zdravotními důsledky stojí v cestě výdělečné činnosti a tím pádem získání či zvýšení vlastního příjmu. Častá nemocnost je důvodem pro napjaté pracovní klima. Navíc domácím násilím postižené ženy vykazují z důvodu zdravotních a duševních dopadů tohoto druhu násilí nižší 'zátěžovost' v profesním životě a jsou tak vystaveny vyššímu riziku výpovědi. Například samoživitelky, které z důvodu domácího násilí ztratí své pracovní místo, jsou pak následně na pracovním trhu hůře zaměstnatelné. Často je výsledkem páchaného násilí tak silný, že zůstávají trvalá poškození a omezení zdraví – někdy bohužel končí násilné akty i smrtelně.

Děti jsou postižené násilím nejen formou psychické deprivace. Dochází k materiální nouzi a marginálnímu sociálnímu postavení dané rodiny. Nízký příjem, nezaměstnanost, nemoc a špatné podmínky bydlení redukuje síly matky, takže na potřeby a nároky dětí může jen těžko reagovat. Dochází k omezení osobního vývojového potenciálu dětí - malá seberealizace ve školní a profesní oblasti osud těchto dětí vlastně jen do budoucna zpečetí: zvýšeným rizikem chudoby, sociálním vyloučením, špatnými šancemi na pracovním trhu, nízkými ekonomickými zdroji a nedostatečnou participací ve společnosti.

Chudoba se týká i České republiky. Musí být nejvyšším zájmem společnosti dát ženám postiženým domácím násilím a jejich dětem, které jsou vystaveny riziku chudoby a tím sociálnímu vyloučení, každou jen možnou podporu, aby se ze spirály násilí a následné chudoby dostaly. Násilí na ženách a chudoba není žádným osobním osudem, nýbrž politickým a společenským problémem.

Jitka Poláková
proFem, o.p.s.
tel.: 77 44 33 005

Michal Broža
Informační centrum OSN
tel.: 257 199 831

---

proFem o.p.s.: je ženská nezisková organizace, která se již od roku 1993 zaměřuje na společenské oblasti, v nichž dochází k porušování lidských práv – zejména na potírání násilí na ženách a domácího násilí. Jednou z oblastí činnosti proFemu je projekt pod názvem „AdvoCats for Women“, který poskytuje ženám-obětem domácího násilí bezplatnou právní pomoc. V současnosti pracuje na tématech Ekonomické dopady domácího násilí a Domácí násilí v souvislosti s chudobou. - Dále se věnuje politickému lobbingu za ženská lidská práva, vydávání publikací nejen s tematikou domácí násilí. Více informací na: www.profem.cz